

BOTKYRKA KOMMUN
medborgarcenter@botkyrka.se

2024-03-08

1 (19)

Dnr- SI 2023:8840

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Broängsskolan i Botkyrka kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Broängsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Broängsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att lärarna har varierade metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, och att det sker med regelbundenhet.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och elever arbetar systematiskt med studieron för att säkerställa att det finns ett samlat arbete som skapar och upprätthåller studiero i samtliga klasser.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **7 mars 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:8840) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Broängsskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten systematiskt

Granskningen visar att rektorn följer upp skolans resultat kontinuerligt under läsåret. Enligt inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn och skolans personal använder rektorn flera olika metoder för att löpande följa upp både kunskapsresultat och att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Det görs genom exempelvis elevernas utvecklingsprognoser, betygsresultat, omdömen och resultat från nationella prov, men även genom enkäter som omfattar både värdegrundsfrågor och frågor som rör undervisningen samt genom dialoger med personal och elever i olika forum. Utöver detta skapar sig rektorn en bild av undervisningens genomförande och förutsättningar genom att rektorn genomför både planerade och spontana lektionsobservationer med efterföljande muntlig återkoppling till lärare. Av intervjuer med samtlig personal framkommer bland annat att rektorn har varit mycket i årskurserna 4 och 5, eftersom det har varit stökigt med bristande studiero i de årskurserna. I och med att rektorn har en bred uppföljning får rektorn också ett bra underlag att utgå ifrån i sin analys av vad som är orsak till olika resultat.

Av granskningen framgår att rektorn analyserar skolans resultat och att lärare och elevhälsa är involverade i analysarbetet. Lärarna gör egna analyser i klasserna som rektorn följer upp och därefter sker en bredare analys i det systematiska kvalitetsarbetet. Representerar från elevhälsan analyserar bland annat skolans egen trygghetsenkät. Även elever involveras i analysarbetet genom att de i viss utsträckning samtalar om resultaten från elevenkäter, men rektorn påtalar samtidigt i intervju att skolan behöver arbeta för att göra eleverna mer delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn berättar i intervju att hens uppfattning är att det kan finnas en del konservativa synsätt på skolan vad gäller elevinflytande och att det inte har

upplevts som angeläget. I intervju med elever framkommer att de önskar större inflytande men att de har klassråd och elevråd, där exempelvis elevers önskemål om en rutschkana och speglar i omklädningsrummen tagits tillvara av skolledningen.

Av granskningen framkommer att rektorn utifrån analyser av resultat fattar beslut om utvecklingsinsatser på både individ- grupp- och skolnivå och att insatserna följs upp fortlöpande av rektorn, elevhälsan och lärare. Av inkommen dokumentation samt intervju med rektorn framkommer att det finns utvecklingsområden/utvecklingsmål som huvudmannen fattar beslut om, att personalen formulerar hur de vill arbeta med de utvalda målen, men även att skolan tar fram egna utvecklingsområden utifrån vad de har sett i sina kartläggningar och analyser. I intervju med lärare nämns exempelvis att lärarna har genomfört auskultationer som ett led i att utveckla undervisningen. De uppföljningar och analyser som rektorn genomför med elevhälsan och lärare är en viktig grund för rektorns beslut om hur resurser ska fördelas för att möta de behov som finns. Det kan handla om insatser som stöd av specialpedagog till en lärare eller till en grupp elever. Av inkommen dokumentation framkommer exempelvis att skolan under läsåret 22/23 förstärkte med personal i årskurs 1 utifrån sådant som framkommit i elevhälsomöten med ansvarig lärare. För att säkerställa att rätt resursfördelning skett jämfördes sedan elevernas kunskapsutveckling med tidigare utfall. Ett annat exempel på resursfördelning utifrån uppmärksammade behov är ett tvåläraarsystem i ämnena matematik och svenska.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på skolan

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn skapar goda förutsättningar för lärarna att samverka, både kollegialt med varandra och med elevhälsan, genom en tydlig mötesstruktur där det finns avsatta tider varje vecka för möten i ledningsgrupp och arbetslag samt månadsvisa arbetsplatsträffar. I intervjuer med lärare och elevhälsan framkommer exempelvis att det finns ett välfungerande samarbete mellan elevhälsan och lärare genom nuvarande arbetsmodell med elevhälsokonferenser (EHK). Vidare finns så kallad skolutvecklingstid avsatt för lärarna varje vecka, för närvarande inriktad bland annat på skolans utvecklingsmål (utvecklingsområden). Rektorn sätter agendan till skolutvecklingsmötena tillsammans med skolans förstelärare. I intervju med rektorn framkommer att rektorn följer upp varje elevs utvecklingsprognos och rektorn framhåller att elevernas utvecklingsprognoser även kan vara en del i att synliggöra om det behövs kompetensutveckling för lärare. I intervju med lärare och i inkommen dokumentation framkommer att lärarna arbetat med kompetenshöjande material från Skolverket. Lärarna fick då möjlighet att välja ett specifikt område, t.ex. lågeffektivt bemötande,

läsa in sig på ämnet, diskutera det tillsammans för att sedan testa att arbeta med det i klassrummet. Efteråt fördes nya diskussioner för att ta reda på hur det hade gått och på skolutvecklingsmöten utvärderades arbetet som helhet. Av intervju med rektorn och lärare framkommer att rektorn följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen genom klassrumsbesök

Av granskningen framkommer att rektorn använder sig av olika metoder och forum för att göra skolans rutiner, arbets- och förhållningssätt tydliga, bland annat vid konferenser och under arbetsplatsmöten. I intervju med lärare framkommer att rektorn redogör för dokumentet A-Ö vid skolårets start. Rektorn säger i intervju att hens inställning och tydlighet gentemot personalen har stor betydelse för den prägel som sätts på skolan. Rektorn och lärare berättar i intervjuer att nya och obehöriga lärare i viss mån får en planerad introduktion, bland annat genom dokumentet A-Ö samt en presentation av skolan. Det framkommer även att det oftast är den närmaste kollegan som blir den nya lärarens stöd och rektorn säger att skolan arbetar för att tydliggöra introduktionsarbetet.

Rektorn leder i begränsad omfattning ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det på skolan saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete där utbildningen genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Även om rektorn i sin uppföljning jämför olika resultat mellan flickor och pojkar och konstaterar skillnader som sedan diskuteras vid exempelvis medarbetarsamtal och arbetslagsträffar, så ligger rektorns fokus mer på individnivå och att alla elever ska lyckas nå målen med utbildningen. Rektorn uppger i intervju att skolan inte har ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn säger att hen inte upplevt att det är ojämnt på skolan och att det därmed inte har behövts ett särskilt arbete. I Skolinspektionens observationer och i intervjuer med elever framgår dock att när det är bråk eller högljutt i klassrummet är det ofta pojkar som ligger bakom det. I intervju med lärare instämmer flera lärare i den bilden. En lärare säger exempelvis att det finns en machokultur kvar i en klass i årskurs 9 och att flickor drar sig mer tillbaka. I Skolenkäten från vårterminen 2023 är det flera svarsresultat som skiljer sig åt mellan flickor och pojkar¹, men rektorn säger att det inte har diskuterats på skolan. Flickor i både årskurs 5 och 8 upplever sig exempelvis mindre trygga än vad pojkar gör. I intervjuer med elever framkommer också att det finns elever som upplever att lärare bemöter flickor och pojkar olika, främst relaterat till att lärare är mildare mot flickor än mot pojkar när de kommer med en tillsägelse. Av inkommen dokumentation samt

¹ Skolenkäten 2023

intervjuer med rektorn och personal framkommer att skolan visserligen arbetar med jämställdhetsfrågor som en del av det kommungemensamma värdegrundsarbetet, bland annat i en årskurs där elevhälsan är inne och utmanar könsnormer, och lärare integrerar även jämställdhetsaspekter i sin undervisning, men detta utifrån enskilda lärares observationer och planering och inte utifrån riktlinjer som rektorn har gett.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Granskningen visar att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete där utbildningen genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. De insatser som görs är till största delen begränsade till uppföljning av kunskapsresultat uppdelat på kön samt inslag i undervisningen som enskilda lärare tar initiativ till. Skolan har ett ansvar för att motverka stereotypa uppfattningar av vad som anses vara kvinnligt och manligt och som kan begränsa elevernas lärande, val och personliga utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn följer upp och analyserar på vilket sätt och i vilken utsträckning ett jämställdhetsarbete genomsyrar utbildningen, för att därigenom kunna utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan så att eleverna genom utbildningen utvecklar en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka egna och andras möjligheter i livet. Det behöver finnas en medvetenhet bland personal om hur flickor och pojkar bemöts i skolan. Förslagsvis kan arbetet inledas med att rektorn undersöker vilka förväntningar och krav som ställs på flickor och pojkar samt hur flickor och pojkar bemöts, ges inflytande, bedöms och ges lärarstöd i undervisningen. En utgångspunkt kan vara att undervisningens innehåll, arbetsformer och läromedel följs upp på ett sådant sätt att könsmonster uppmärksammas. För att eleverna ska kunna skapa sig en förståelse för betydelsen av ett jämställt samhälle behöver de utveckla sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur dessa kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Rektorn kan ha som utgångspunkt att ta reda på om, när och hur eleverna får möjlighet att diskutera könsroller och könsnormer. Rektorn kan också beakta frågan i samtal vid nyanställning eller medarbetarsamtal och när frågor om bedömning och stöd till elever diskuteras. Utifrån vad uppföljning och analys visar kan rektorn fatta beslut om åtgärder som bidrar till elevernas möjligheter att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. Genom att rektorn tar fram specifika insatser för ett

jämställdhetsarbete kan rektorn också följa upp och se effekten av ett sådant. För stöd i arbetet med jämställdhet kan rektorn med fördel ta stöd av Skolverkets material [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#).

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Lärarna bedriver en varierad och strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen består av olika uppgifter och aktiviteter så att det blir en god variation. Vid de observerade lektionerna framgår att lektionerna består av en variation av praktiska och teoretiska uppgifter och att eleverna får arbeta både enskilt och i grupp. Lärarna ger ett aktivt stöd till eleverna att komma igång med sitt skolarbete, och arbetar för att bibehålla deras engagemang under hela lektionen. Det framkommer av granskningen att eleverna får kontinuerlig hjälp i sitt skolarbete under lektionerna, där lärarna rör sig runt i klassrummen och ger enskilt stöd till elever genom att förtydliga uppgifter, bekräfta deras arbete och uppmuntra elever att arbeta vidare. Det framgår emellertid av observationer och i intervjuer med elever att det på några lektioner finns elever som har svårt att behålla fokus på skolarbetet, och att det på vissa lektioner handlar om så många elever att det påverkar både studieron för övriga elever och lärarens förutsättningar att genomföra sin planerade undervisning.

Granskningen visar vidare att eleverna möts av ett logiskt flöde i undervisningen och att det finns en i grunden gemensam lektionsstruktur, men att den kan se lite olika ut beroende på elevgrupp och lärare. I intervju med rektorn framkommer att det ska finnas en gemensam struktur men att alla lärare inte följer den och att det kan finnas olika skäl till det, till exempel behöver en del lärare stöd i sitt ledarskap. Rektorn berättar att det är en pågående diskussion på skolan. Intervjuer med lärare visar att gemensamt för lärare på alla stadier är att de tydliggör dagens schema genom att skriva det på tavlan och går igenom lektionens innehåll vid lektionsstart. Lektionerna som observerats har i de flesta fall tydliga avslut, där lärarna avrundar tillsammans

med eleverna. Några av lektionerna som observeras avslutas med att ett tidshjälpmedel piper och eleverna ombeds plocka undan och sedan vänta vid sina bänkar. Det förekommer också att lärarna samlar alla elever och avslutar med att antingen kort sammanfatta vad eleverna gjort under lektionen och vad de ska arbeta vidare med, alternativt att eleverna får genomföra en kort utvärdering. Av lektionsobservationer och intervjuer med elever och lärare framkommer att lärarna är noga med att presentera lektionens mål men att det varierar om syftet med lektionen framgår.

Lärarna stärker elevernas motivation och undervisningen är till viss del anpassad till elevgruppen

Granskningen visar att lärarna i sin undervisning stärker elevernas motivation. Vid de observerade lektionerna framgår att flera lärare använder sig av både yttre och inre motivation för att få eleverna att känna engagemang och lärare noteras även berömma elever och uppmuntra deras svar även när det inte blev helt rätt. En lärare betonar i intervju vikten av att bygga ett tillåtande gruppklimat där det är okej att svara fel, och att kunna visa att även lärare gör fel ibland. Vikten av beröm och positiv förstärkning lyfts av flera lärare i intervjuer. Elever uppger i intervju med att lärarna skapar motivation genom att till exempel låta eleverna leka olika lekar eller spela spel, samtidigt som flera elever dock uttrycker i intervju att det skiljer mellan lärares förmåga att motivera eleverna i skolarbetet. Den bilden bekräftas i intervju med elevhälsan, där en representant uttrycker att alla lärare inte är lika relationella och att det påverkar hur bra de är på att uppmuntra och höja eleverna.

Granskningen visar att undervisningen till viss del anpassas efter eleverna, men att uppgifter och arbetssätt inte alltid differentieras så att alla elever får anpassningar och utmaningar på rätt nivå. Det framkommer i intervjuer med lärare att det finns en god medvetenhet bland lärarna om vikten av att anpassa undervisning och uppgifter efter elever i behov av extra stöd. Lärare ger i intervju flera exempel på extra anpassningar såsom läromedel på olika nivåer, hjälpmedel för att skärma av och behålla fokus och undervisning i mindre grupper. Skolans elevhälsa genomför lektionsobservationer som ett stöd i arbetet med extra anpassningar och finns det behov i en klass kan specialpedagogen arbeta med flera elever, t.ex. med lästräning. Det framgår dock att de elever som lär sig snabbt och behöver mer utmaning för sin fortsatta utveckling får mindre utrymme, även om lärare på alla stadier i intervjuer uttrycker att de arbetar med nivåanpassat material. I intervju med elever framkommer att det inte går att få mer avancerade uppgifter i alla ämnen. Rektorn säger i intervju att det inte är lika stort fokus elever som kan nå längre i sin kunskapsutveckling, utan att mest fokus ligger på de elever som behöver extra anpassningar eller särskilt stöd. Det framkommer i

intervju med rektorn att det förs diskussioner på skolan om elever som är högpresterande, och en representant för elevhälsan uppger i intervju att det finns en medvetenhet om att dessa elever "kan hamna mellan stolarna".

Eleverna ges möjlighet till reflektion i undervisningen men görs endast till viss del delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att eleverna får reflektera över olika frågeställningar utan givna svar i undervisningen och eleverna får strategier för att ta ansvar för sitt eget lärande. Vid ett flertal av observerade lektioner förekommer tillfällen där lärare ställer öppna frågor till eleverna i undervisningen, samt resonerar och bekräftar elevers reflektioner. Flera lärare resonerar med eleverna över deras svar, snarare än att lärarna talar om för eleverna om de har svarat rätt eller fel. Eleverna uppmuntras vidare att lösa uppgifter på olika sätt och lärare fångar vid ett flertal tillfällen upp elevers olika lösningar vid genomgångar i helklass. De varierade arbetssätten ger elever olika möjligheter att lära, till exempel genom att elever hjälper varandra eller genom att lärare ger elever olika strategier för problemlösning. En representant för elevhälsan ger exempel på hur elever i en årskurs får ta ansvar och reflektera kring sina prestationer med individuella "veckans mål".

Av granskningen framgår vidare att lärarna i viss utsträckning låter elevernas synpunkter påverka planeringen och genomförandet av undervisningen. Elever och lärare beskriver i intervjuer att lärare involverar eleverna i planering av det kommande arbetet genom att fråga om elevernas åsikter inför och under arbetsområden, anknyter till sådant eleverna är intresserade av och låter eleverna bestämma hur obligatoriska uppgifter ska genomföras och redovisas. Ett par elever berättar om ett belöningssystem som leder till att de får vara med och bestämma lektionsinnehållet när de har uppnått ett antal stjärnor. Lärare uppger i intervju att de använder flera olika sätt för att ta reda på hur eleverna upplever undervisningen, bland annat får eleverna i årskurs 8 och 9 "sätta betyg" på en lärare efter varje område. Av intervjuer med lärare och elever framgår att det inte finns någon tydlig systematik på skolan i hur eleverna involveras i att kontinuerligt utvärdera undervisningen. I Skolenkäten som genomfördes under vårterminen 2023 framgår att 41 procent av eleverna som svarat på enkäten i årskurs 5 upplever att de har små möjligheter till inflytande på lektionerna. I årskurs 8 62 procent.² I intervju med rektorn framkommer att rektorn anser att eleverna inte är tillräckligt delaktiga i planeringen och utvärderingen av

² Skolenkäten 2023

undervisningen. Rektorn menar att det tidigare inte har varit den viktigaste prioriteringen på skolan men att hen inte vet vad det beror på.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att lärarna har varierade metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, och att det sker med regelbundenhet.

Granskningen visar att eleverna till viss del är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen på skolan men att det inte sker med regelbundenhet och att det är beroende på lärare eller ämne. Skolinspektionen rekommenderar rektorn att säkerställa att lärare arbetar för att skapa regelbunden elevdelaktighet i planering och utvärdering av undervisningen. Rektorn kan förslagsvis tillsammans med lärarna ta fram olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Det kan omfatta såväl enskilda lektioner som längre arbetsområden, utifrån ämne och elevgrupp. Med utgångspunkt i vad utvärderingar av undervisningen visar har lärare sedan möjlighet att vidareutveckla sin undervisning. Rektorn bör säkerställa att elevernas synpunkter, i förhållande till ålder och mognad, tas tillvara på i det kommande planeringsarbetet kring vad undervisningen ska innehålla och hur arbetet ska bedrivas. Delaktighet och inflytande är viktiga delar av skolans demokratiska uppdrag och kan stärka elevernas motivation för skolarbetet och ge dem kunskaper som kommer till nytta genom hela livet. Rektorn behöver även försäkra sig om att alla lärare deltar i utvecklingsarbetet, att det som beslutats implementeras i undervisningen och att en utvärdering görs med syfte att säkerställa att det gemensamma arbetet har fått effekt.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolan har ett fungerande arbete för att skapa och upprätthålla trygghet

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Skolans trygghetsarbete bygger på värdegrundsarbetet, kartläggningar och nulägesanalyser. Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att elevernas upplevelse av trygghet följs upp genom enkäter, kränkingsanmälningar och samtal med elever. Resultaten analyseras av elever, lärare, elevhälsa och rektorn. Rektorn fattar sedan beslut om förbättringsåtgärder för att öka tryggheten, bland annat har bemanningen på identifierade otrygga platser utökats.

Granskningen visar även att det finns ett gemensamt förhållningsätt hos skolans personal kring hur man skapar trygghet på skolan. Personalen har en samsyn kring vad som är trygghetsskapande, exempelvis arbetar de mycket med att skapa goda relationer och lära känna eleverna. I intervju med rektorn och lärare framkommer att skolan arbetar med konceptet "trygg bas", som är en del av värdegrundsarbetet. Eleverna tillfrågas en gång per termin om de har en trygg vuxen att vända sig till på skolan och resultaten sammanställs och behandlas på en konferens. Om elever saknar en trygg bas på skolan kopplas kompetenser från elevhälsan in. Av Skolinspektionens intervjuer med elever framkommer att de i huvudsak upplever sig trygga på skolan och elever beskriver i intervju att de upplever att det finns vuxna att vända sig till vid behov. Det finns dock elever som upplever otrygghet bland annat kopplat till bråk på raster eller stök i klassrummet. Några elever på högstadiet lyfter fram att det saknas rastutrymmen för eleverna i de tillfälliga lokalerna, vilket leder till att det blir stökigt i korridorerna. Rektorn berättar i intervju att i de tillfälliga lokalerna har elever förändrat sitt beteende eftersom de inte har någonstans att vara.

Skolan har till viss del ett samlat arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan har ett pågående arbete kring ökad studiero men att detta inte gett tillräcklig effekt. Skolinspektionens skolenkät från vårterminen 2023

visar att 30 procent av eleverna i årskurs 8 på skolan upplever att det ofta är så stökigt på lektionerna att de har svårt att koncentrera sig³. I Skolinspektionens intervjuer med elever på både låg-, mellan- och högstadiet framkommer det att det är beroende på ämne och lärare om det är studiero. Elever uttrycker i intervjuer att flera av de praktiskt-estetiska ämnena är mer stökiga än andra lektioner eller att det är mer stökigt när det är en vikarie, en ny lärare eller när det är en lärare som de inte har så ofta som undervisar. I intervjuer med elever framkommer även att det finns lärare som inte brukar säga till förrän det blir riktigt hög ljudnivå i klassrummet. Elever uttrycker att om det är en mer sträng lärare som vågar sätta gränser blir det bättre studiero och att studieron är beroende av att eleverna "har respekt för läraren", vilket elever får om läraren sätter gränser och håller sig till dem. I intervju beskriver lärare att den tydliga lektionsstrukturen är ett verktyg för dem att skapa studiero men samtidigt beskriver lärarna samstämmigt att studieron på skolan varierar. Av intervju med rektorn framkommer att rektorn kopplar den varierande studieron till undervisningens kvalitet, med fokus på lärares ledarskap. Enligt inkommen dokumentation får lärare som uppvisar problem i form av ett otydligt och svagt ledarskap möjlighet till handledning. Skolan arbetar med flera strategier för att förbättra studieron, exempelvis inleds de flesta lektioner med att elevernas mobiltelefoner samlas in innan eleverna sätter sig på bestämda platser i klassrummet. Av intervju med rektorn och inkommen dokumentation framgår att det finns ett utbyte mellan rektorns två skolor med fokus på hur lärarna kan arbeta med undervisningens kvalitet, kopplat till lärares ledarskap i klassrummet. Frågor som kan diskuteras vid de tillfällena är vad lärare tillåter och vad lärare inte tillåter i klassrummet, samt hur det kan tydliggöras för eleverna.

Granskningen visar att varje klass har kommit överens om egna klassrumsregler. I intervju med elever framkommer att eleverna inte vet vem som har bestämt ordningsreglerna och lärare säger i intervju att ordningsreglerna tas upp vid terminsstart, men att det inte sker så mycket mer efter det. Lärare uppger även att det inte känns som att arbetet med ordningsregler är en prioriterad fråga. I intervju med rektorn framkommer att ordningsreglerna har skickats ut till klasserna i syfte att eleverna ska få tycka till om dem, men att ordningsreglerna kom tillbaka orörda. Rektorn berättar att det dock inte gjordes inför innevarande läsår eftersom skolan är i tillfälliga lokaler.

³ Skolenkäten 2023

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och elever arbetar systematiskt med studieron för att säkerställa att det finns ett samlat arbete som skapar och upprätthåller studiero i samtliga klasser.

Granskningen visar att det finns ett pågående arbete kring studiero men att det inte har gett önskat resultat i alla klasser. Det finns problem med studieron som kan kopplas till lärares ledarskap i klassrummet, samt att elever inte involveras i arbetet med att ta fram ordningsregler. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärare och elever arbetar medvetet och systematiskt med studieron. Rektorn bör fortsatt följa upp hur studieron påverkas av vilka metoder lärarna använder sig av, förslagsvis i samband med lektionsobservationer eller genom strukturerade samtal med eleverna. Rektorn kan med fördel se till att återkoppla sina iakttagelser till berörda lärare och skapa förutsättningar så att lärarna kan utveckla ett gemensamt förhållningssätt som ger avtryck i undervisningen. För inspiration och stöd i arbetet rekommenderar Skolinspektionen skolan att titta närmare på Skolverkets sida om [Ledarskap som främjar studiero - Skolverket](#). Rektorn bör även verka för att öka elevernas faktiska och upplevda delaktighet i arbetet med studiero. Eleverna kan göras delaktiga i arbetet med studiero genom att vara med och ta fram och utvärdera ordningsregler. Det kan ske genom någon form av fokusgrupper eller i klassråd där elever och lärare grundligt analyserar orsaker till störningar och vad de tillsammans kan göra för att förbättra sin gemensamma arbetsmiljö. Vidare rekommenderas rektorn att säkerställa att såväl eleverna som lärarna agerar i enlighet med de gemensamt framtagna ordningsreglerna och att de metoder som lärarna använder för att skapa, upprätthålla och vid behov återställa studieron är ändamålsenliga.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Rektorn gör analyser av omdömen och betyg i syfte att säkerställa likvärdighet

Granskningen visar att rektorn analyserar skillnader och avvikelser i omdömen och betyg i syfte att säkerställa likvärdighet. Av inkommen dokumentation och i intervju med rektorn framkommer att rektorn följer upp omdömen och betyg, samt för diskussioner med lärare utifrån vad som framkommit i analyserna av omdömen och betygssättning för att finna förklaringar till vad skillnader eller avvikelser beror på. Det framkommer i intervju med rektorn att hen exempelvis har sett avvikelser mellan de utvecklingsprognoser som lärare gör och elevers omdömen och betyg. Rektorns analys är att det till exempel kan bero på att något brister i lärarens kompetens eller att läraren behöver få stöd på olika sätt i sin bedömning. Rektorn har även sett att avvikelser kan bero på elevers frånvaro. I intervju med lärare på högstadiet framkommer att rektorn granskar nationella proven och jämför med betygen. Enligt nationell statistik har det funnits avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg i några ämnen, och enligt inkommen dokumentation samt intervjuer med rektorn och lärare ber rektorn lärare att förklara avvikelser mellan resultat i nationella prov och betyg vid behov. Det framgår dock att flera lärare som arbetar på låg-, och mellanstadiet inte känner till hur eller om rektorn arbetar för att säkerställa likvärdighet, eller om rektorn har fört diskussioner med lärarna om eventuella skillnader och avvikelser i omdömen.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samarbeta kring bedömning och betygssättning i syfte att uppnå ökad likvärdighet. Av inkommen dokumentation framkommer exempelvis att skolan under det senaste året har arbetat med Skolverkets modularbete "Likvärdighet i betyg och bedömning" och att skolans förstelärare har handlett lärarna i det arbetet. Effekterna av arbetet har visat på en större likvärdighet mellan nationella prov och efterföljande betygssättning. Vidare framgår av intervjuer med lärare och rektorn att lärarna använder sig av varierade metoder för att göra likvärdiga bedömningar och att de samverkar med varandra när de gör sina bedömningar. Enligt intervjuer med rektorn, elevhälsa och lärare och inkommen dokumentation finns tid avsatt för arbete med bedömning, omdömen och betyg vid flera

tillfällen under terminerna, men det finns även lärare som är ensamma om att undervisa i sitt ämne och därmed saknar en ämneskollega att diskutera bedömningsfrågor med. Av intervju med lärare framkommer att det finns strukturerad och avsatt tid för sambedömning av de nationella proven, men samtidigt att det finns lärare som rättar nationella proven själva, även om de kan prata med lärare i andra ämnen som har samma elever. I intervju med rektorn framgår det att hen har försökt föra samman lärare som är ensamma i vissa ämnen på rektorsområdets två skolor, till exempel i ämnet slöjd, för att lärare ska få ett utbyte med varandra. Granskningen visar även att lärare i flera årskurser har framfört önskemål om att få mer tid till att diskutera bedömning och betyg. Rektorn uppger i intervju att hen förstår att det efterfrågas bland lärare som är ensamma i sitt ämne, även om rektorn inte har någon direkt lösning på det i nuläget. Rektorn beskriver vidare att lärare alltid kan vända sig till rektorn och diskutera bedömning och betygssättning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Indra Kullenberg, utredare.

I den slutliga handläggningen har Clara Kielmann, utredare (föredragande) medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 16-17 januari 2024. Besöket genomfördes av Clara Kielmann och Indra Kullenberg. En digital intervju med rektorn genomfördes den 24 januari av Clara Kielmann och John Haeberle.

Broängsskolan är en skola i Botkyrka kommun med förskoleklass samt grundskola årskurserna 1-9. Vid tiden för granskningen var 632 elever inskrivna i skolan. Förskoleklassen ingår inte i granskningen.